

Illustr: & Ryndiff. Dño,

**D. ACHACIO
GROCHOWSKI**

Dei & Apostolicæ se-
dis gratia

**EPISCOPO PRE-
MISLIENSI.** *Aul*

SIMONIS STAROVOLSCI,

Ad primum ingressum in Ecclesiam
Cathedralem

GRATVLATIO. *S. Maria*

IAROSLAVIÆ, *Sue Maria*

In Officina Ioannis Szeligæ, A. D. 1625.

852

Illustr: & Rndill Dño

D. ACHACIO
GROCHOWSKI

Dei & Apostolica se-

dis gratia

EPISCOPUS P. R. E.

MISLIENSI

SIMONIS STAROVOLESI.

et primus ingressum in Ecclesiam

Cathedralem

GRATULATIO.

LAROSEDAVIAE.

Handwritten: In officio... A. D. 1824
1824

ORATIO.

I QVANDO GAUDE-
bat Premiffiensis Ecclesia;
ob datum fibi Epifcopum bo-
num, grauem, religiofum, &
prudentem, tum hodierno tē-
pore maximè gaudet: quando

te Illuft: Præful, olim fubditum fuum, nūc to-
tius Cleri videt Pastorem & agnofcit; antea
filium habuit, nunc veneratur parentem; & ex
conciue atq; confratre, Epifcopum digniffi-
mum falutat. Nec immerito, nam ita illud nu-
men æternum agere amat, vt dum prouinciæ
aut genti alicui, vafate diuerfarum procella-
rum nimbis, benignitatis fuæ & clementiæ ra-
dium porrigere deftinat; è medio populi illius
defumere Principem folet; qui eo diligentius,
domesticarum legum & confuetudinum pèri-
tus, prouideat in neceffarijs, & fubueniat in de-
fectibus, vel naturalis amoris inftinctu in Pa-
triam, vel ordinatæ charitatis lumine in gentem
fuam atq; Sanguinem propenfus. Talem

A 2

te ho-

te hodie Antistes Amplissimè cum nostra con-
templetur Premissa, vniuersa ferè perfunditur
latitia, cumque tripudio gaudet, nacta pertur-
bata incursionibus barbarorum Ecclesiæ, in-
tegerimum Pontificem, desolata populationi-
bus Prouinciæ, prudentem Senatorem, spo-
liatis ciuibus omnibus fortunis, condolentem
Tutorem, afflictis conterraneis & consangu-
ineis suis, liberalem Patronum, vastatis Scythi-
câ immanitate subditis, optimum Parentem,
deniq; conculsæ tot motibus bellicis vniuersæ
Roxolaniæ, circûspectû in omnia Megistanè.
Qualem, & nos remotiores, ob ingentem vir-
tutum splendorem mirati dum limina Diui
Præcursoris faustis omnibus subis, tacitâ vene-
ratione salutantes, priuatis etiam votis, in pu-
blica omnium latitiâ prosequimur, & gratula-
mur hac breui oratiunculâ perpetuitatem, in-
comparabili tua cum in Patriam atque patrio-
tas propensione, tum in litteras ac litteratos
humanitate permoti, nihilque in te magis ad-
mirandum existimamus, quàm excellentem de
Patriâ tuâ, atque adeo de vniuerso hominum
in illa litteratorû genere, benemerédi facultatè.

Et qui-

Et quidem patriæ amorem, omnes omnium in se charitates complectentem, illi ipsi solummodò habere mihi videntur, qui nudo & aperto pectore, se se periculis Reipub: obijciunt, qui pro communi utilitate atque ornamento, labores & onera suscipiunt, illius salutem & incollumitatem prospiciunt, illius emolumentum absque priuato affectu, aut commodo curant, illa que totâ sartâ tectâ & florente, se atque sua florere existimant: qui illius amore, sequuntur rationem virtutis non desidiæ, splendoris non voluptatis: & qui denique non sibi solis, non socioriæ, non delectationi, sed suis ciuibus, sed laudi, sed gloriæ, natos se esse arbitrantur. Isti tales bonorum iudicio, absque omni controuersia, optimi ciues atque boni Viri in Repub: audiunt, assequunturque excellentibus virtutibus suis, vt & nomen ipsorum memoriâ hominum viueat sempiternâ, & animus in cælesti illa beatitudine perpetuo reluceat. Non item illi violatores tranquillitatis publicæ, inuasores bonorum alienorum, creptores opum, facultatum, vitæ ad extremum ipsius, impunitate scelerum

lerum suorum exultantes. Quales cum quæ-
que gens & natio, nescio quâ occultâ naturæ
vel syderum vi, persepè patiatur, tum nostra
Polonia sæpissimè sanè, maxime verò his supe-
rioribus elapsis annis perpeffa est: quibus &
domesticis Dynastarum discordijs, & Tarta-
rorum inopinatis incursionibus hic tractus
Premisliensis valdè concussus fuit. Et nisi ad-
fuisfent Viri post Deum magnanimi, Viri
fortes, Viri animosi, qui vtrumque tempus,
tum pacis tum belli tutissimum reddere sciunt,
actum fuisset fortassè non de Premisliensi di-
strictu tantùm, sed de totâ Rursiâ etiam, quini-
mò & de vniuersâ Patriâ nostrâ. Quam dum
illi sic affictam & affectam pro ingenio quisque
suo iuuare; & ad portum tranquillitatis dedu-
cere certant, tu quoque Præsul Ampliff. pro
innato tibi erga eam studio & amore, opem &
manus accomodare non desistis, dumq; à te-
nero statim ornare eam pro posse tuo conten-
dis, ornatus ab eadem inuicem, maiorem sine
dubio attulisse maioribus, tuis splendorem
quàm ab illis accepisse existimaris. Et quorû
ego decora atque dignitatis insignia, du-
ce me-

ce meridiana per se clariora volens ac lubens
hic prætereo, tum quod in oculis omni-
um posita, tum quod lumen ac nobilitatem ma-
iorum disertam oratione laudare sucti, illos
ipsum potius & familiam exornare videntur,
quàm eum solum qui propositus, sit celebran-
dus. Quãobrem patriã tuam quæ tibi est cla-
rissima, & Parêtes Tuos, atque cõsanguineos;
qui non per Russiæ tantum Prouincias, monti-
bus Carpatis adiacentes sunt notissimi, sed per
vniuersum ferè Polonicum Regnum, & gen-
tes quasuis Sarmatiæ cultiores, non est necesse
vt in tuis laudibus ponam, quia ex eiusmodi
ornamentis, exiguam claritatis suæ partem
vendicare sibi clarissimi Viri consueuerunt: sed
vt hoc ipsum, si non pari oratione, at debita
certe veneratione prosequar, quod iunior ad-
huc, & tanto Patriæ splendore fulgens atque
familiæ fulgore splendens, non sibi in ocio
marcescendum, vt plerique alij, putauisti, sed
eam viuendi viam iniuisti, quæ verum decus,
veramq; gloriam à sola virtute proficiscentem
consecratur. Itaque domesticis literis imbu-
tus: exoticas etiam disciplinas & artes cum
fractu

fructu degustasti, eisque quantum satis nobili
iuueni erat perpolitus, in Aulam Te Serenissi-
mi Regis contulisti, atque vna cum cæteris pa-
ribus, ita strenuè, ita modeste gessisti, vt cum
omnibus charus, tum præcipuè Principi ipsi,
hiscè virtutibus maximum partibus tuis adiu-
mentum, pinguibus ab illo Sacerdotijs beatus,
pulcherrimum Patriæ suæ decus, dignitate Ca-
nonicatus Cracouiensis ornatus, sempiternum
familiæ suæ ornamentum, hac Tiarâ Episco-
pali decoratus, immortaleq; sibi met ipsi no-
men, Senatoriâ pretextâ donatus, breui anno-
rum spacio comparaueris. Quod equidem
totum, non propter generis nobilitatem, nam
& alij sunt multi in Polonia nobilissimi, nec
propter diuitias quoque, cum & his longè
polleant plurimi, te assecutum existimo, sed
propter vnâ virtutem, nempe eam quam di-
xi patriæ amorem; quò tu accensus, non in
viola, aut in rosa, non in vmbra atque in o-
cio, non in mollibus planisque itineribus,
sed in arduis, salebrosis, atque asperis vijs
versatus, & Ecclesiasticam rem, in Iudicij
Tribunalicij aliquoties præsidèdo, optime vi-
uisti,

uisti, & Principis tui personam Commissarius
iudex, in causis difficilimis pulcherrimè ges-
sisti, & Patriæ totius reputationem, bonamq;
famam apud exteros, prudentissimè propaga-
sti, quando à Serenissimo Rege ad summum
Pontificem Romanum Gregorium XV. Ora-
tor missus fuisti. Egregiam laudem tuam Præ-
sul Reuerendissime, & quam nunquam satis aut
laudatam esse, aut laudari posse existimo, quod
hac sola tali in tenebris istis rerum Roxolana-
rum, quasi sydus aliquod ad lucendum & diri-
gendum exortus, ita ad res præclare gerendas
incitatus es, vt nullam aliam requiras laborum
suorum mercedem, præter illam ipsam, & me-
moriâ hominum sempiternam, quæ summa-
tes & Dynastas quosuis magnos, ab omni labe
ignominie & turpitudinis seruat incorruptos,
veluti fax aliqua, assidua concussione ignem.
Quapropter hic mitto integritatem tuam,
probitatem, mansuetudinem, affabilitatem:
mitto præclarum & verè Polonicum in rebus
agendis candorem: mitto & alia tua decora &
ornamenta longè clariora, quàm vt vllò indi-
geant lumine orationis. Vnum illum publici

B

boni

boni amorem quo præcellis, ex animo ample-
ctor, illamque solam Patriæ charitatem, quâ
præfulges, in te suspicio & veneror; quâ solâ
si qui tui similes splendent, non verba iam am-
plius, sed facta profitentur positi in specula,
non in solitudine se abdunt, ad suum solatium
atque voluptatem, sed in hominum luce su-
dant, algent, esuriunt, pro communi utilitate
ac dignitate periculis obuiam eunt, quasuis
difficultates & labores animo prompto & ala-
cri subeunt, sanguinem quoque ipsum si ita o-
pus sit pro Repub: profundunt, & mortem
denique ipsam, si ita Patriæ utile sit, forti ani-
mo & in concussio oppetunt. Non enim bene
de genere mortalium illos mereri quidam Vir
magnus dixerat, qui cum possent verbo & e-
xemplo prodesse multis, coacis se antris & um-
bris abdidit. Vnde sicut nummorum
preciosissimos eos existimamus, quibus mate-
riæ dignitate, metallique præstantia, non for-
mæ magnitudine auctoritas conciliatur: ita fa-
tis nobis ex omnibus laudibus Tuis Ampliss:
Præsul vnam hanc talem quæ maxima est tua-
rum virtutum attigisse, cum præsertim ea egre-
ras fer.

teras ferè omnes in se complecti quodammodo videatur. Quid si illi humanitas tua & in litteras ac litteratos naturalis quædam propensio adnumeretur? nam & has Vir bonus (qualis tu publicis vocibus & omnium bonorum consensu, haberis & mereris) atque ad res gerendas, præcipuè sacras, natus, multum præ alijs callere tenetur, vt eis meliori modo instructus, sciat sacra & religionem, eâ, qua par est, curâ, industriâ, pietate, dirigere, defendere, propagare: sciat munia Ecclesiastica: honores, officia & beneficia pro cuiusque dignitate & meritis distribuere: sciat facilitatem in audiendo, acumen in discernendo, æquitatem in decernendo & diligentiam in exequendo adhibere: sciat demum & non grauetur lapsis succurrere, iacentes erigere, errantes in viam deducere, sollicitos ad æquitatem animi hortari, mœstos solari, cadentibus manum supponere, periclitantibus salutem dare. Et denique vt ipse exemplar sit cunctis morum & sanctimonix, doctrinx & sapientix, modestix & pietatis in omni vita. Verum enim uero cum omnibus hisce nequeat sufficere solus,

opus est omnino vt viros prudentes & in omni
doctrinarum & excellentium facultatum ge-
nere exercitatissimos, penes se quam plurimos
habeat, eosque amet, tueatur, & omni deniq;
benevolentia complectatur. Quod cum tu
facias, Amplissime Præsul, taliumque potissi-
mum familiaritate & colloquijs supramodum
oblecteris. eorum virtutem, & ingenia, non vt
alij contundere ac deprimere, sed fouere &
attollere soleas, atque tenuioribus subuenire
beneficentia & liberalitate non desistas, siq;
videris mihi ex illo hominum genere esse, qui
& facere & dicere laudanda optime ipsi sci-
unt, grauiter attamen ferunt si viri illi silentio
obruantur, quorum memoria superstes esse o-
mniaæuo debebat, ^{scilicet} ille es Episcopus, cuius a-
ctiones etiam nos disiti plane omnes noui-
mus, cuius comitatem & animi candorem iam
pridem perspeximus, cuius prudentiam & dex-
teritatem adhuc in priuato experti sumus: de
cuius virtutibus testimonium remotiores quo-
que præbere poterunt, cuius bonitatem & fa-
cilitatem nemo ferè in hoc toto Regno repe-
ritur aliquo aut ingenij aut virtutis iudicio no-
tus,

tus, qui amplissime testificari non queat, sed
omnibus passim perspectæ & cognitæ sunt,
cum cæteræ laudes tuæ & decorum patriæ
amor eximius & litteratorum. Ergo ma-
hinc dotibus tuis Antistes Reuerendissime bo-
nisque auspicijs Episcopam tuam ingressus,
cum adauctâ dignitate ceptas virtutes, imò
suetas & connatas adauge, tamque magnis
ac amplis, muneribus adde perpetuitatem, vt
eam quam de te nunc concepimus spem Pa-
triatua olim in effectu cernens, neque zelozii
illius Dziaduscij admirabilem sanctimoniam
vitæ, neque prudentis Herborti omnibus sæ-
culis deprædicandam suavitatem morum, ne-
que Generosi Koscielecij insignem excellen-
tiam animi, neque eruditi demum Goslicij at-
que aliorum sibi subsequentiũ ingens propa-
gandæ religionis studium desideret. Quo-
rum tu manu ductioem in vita spirituali, vt
omnibus grata & salutaris, imò fructuosa ac
diuturna gubernatio tua sit, vt in tabula Geo-
graphica immensum terræ globum, vix huma-
nis oculis mensurabile vnico strictu intuituque
complectens, proprio visu exprimere conten-

de, & nobis omnibus vel cultoribus vel clien-
tibus tuis fausta omnia & prospera precanti-
bus, tutorem te præbe & protectorem
clementissimum.

VOVEO ET GRATVLOR.

D I X I.

Vouer

Vouco et

Vouco et gratulor

